

Schlechter Kopfrechner mit großer Liebe zur Mathematik

Einmal im Jahr treffen sich Schüler aus Sachsen, Thüringen, Bayern und Tschechien, um den besten Rechenkünstler zu küren. Organisiert wird der Wettbewerb von einem Nachfahren des Mathe-Genies Adam Ries.

VON CLAUDIA DRESCHER

ANNABERG-BUCHHOLZ – Manchmal erlaubt sich Norman Bitterlich einen Spaß: Dann zieht sich der Nachfahre des 1559 verstorbenen Mathe-Genies Adam Ries ein Gewand über, klemmt ein Rechenbrett unter den Arm und erzählt Schülern, er sei der Rechenmeister persönlich. Das wird er auch am Wochenende machen, wenn Fünftklässler aus Sachsen, Thüringen, Oberfranken und Nordböhmen beim sogenannten Adam-Ries-Wettbewerb in Annaberg-Buchholz gegeneinander antreten. „Die Mathematik ist mein Leben“,

sagt der 59-jährige Bitterlich, der den Wettbewerb seit 1992 mitorganisiert. Gesucht wird der beste Nachwuchs-Rechenkünstler. In der ersten Runde beteiligten sich in diesem Jahr allein in Sachsen 1000 Schüler. „Nach dieser sogenannten Hausaufgabenrunde werden die Landesaus-scheide mit je 50 Teilnehmern ausgetragen“, erklärt Bitterlich.

Die besten zehn dürfen schließlich beim Finale antreten. Insgesamt knobeln heute also 40 Kinder um den Sieg. Mit dem Wettbewerb sollen mathematikbegabte Schüler gefördert werden. Die Organisatoren des Adam-Ries-Bundes wollen zudem das Erbe des 1492 geborenen Rechenmeisters hochhalten, der von 1523 bis zu seinem Tod 1559 in Annaberg lebte.

Den Historikern des seit 1991 bestehenden Vereins hat es Norman Bitterlich zu verdanken, dass er überhaupt um seinen berühmten Vorfahren weiß. „Als der Wettbewerb 1981 ins Leben gerufen wurde, habe ich noch Mathematik studiert und keine Ahnung gehabt, dass ich tatsächlich mit Adam Ries verwandt bin.“ Anhand von Kirchenbüchern sei die Verwandtschaft inzwischen zweifelsfrei belegt. „Allerdings bin

ich einer von rund 26.000“, ergänzt der Chemnitzer lachend. Würde man sämtliche Familienangehörigen, von denen viele nach wie vor im oberen Erzgebirge wohnten, auflisten, käme ein sehr dickes Stammbuch heraus. Doch die wenigsten dürften die Leidenschaft ihres Stammvaters so sehr teilen wie Bitterlich. Mathematik sei sein Hobby

und sein Beruf. Als Statistiker ist er bei einem Mittelstandsunternehmen in Chemnitz tätig. In seiner Freizeit kümmert er sich ehrenamtlich um den Adam-Ries-Wettbewerb oder fördert in Zusammenarbeit mit der Sächsischen Bildungsagentur begabte Schüler.

Aktuell erhalten 120 Kinder auf diese Weise regelmäßig Briefe mit Mathe-Aufgaben, die Bitterlich persönlich korrigiert, wie er berichtet. „Es ist mein Traum, das Interesse an der Mathematik zu wecken und weiterzugeben.“ Ganz im Sinne von Adam Ries, der sich in einem seiner Bücher wünschte, dass Kinder „die Mathematik mit Lust und Fröhlichkeit begreifen mögen“, zitiert Bitterlich.

Kopfrechnen wiederum habe bei dem bekannten Rechenmeister eine untergeordnete Rolle gespielt. „Auch ich bin ein schlechter Kopfrechner“, gibt auch Bitterlich zu. Er halte sich vielmehr an das Sprichwort, wonach man Mathematik studiere, um das Rechnen zu vermeiden. Mit den Viertklässlern der Chemnitzer Kopfrechenmeisterschaft würde er sich nach eigenem Bekunden nur ungern messen wollen. (dpa)

Meister am Rechenbrett: Norman Bitterlich. FOTO: CLAUDIA DRESCHER/DPA

Špatný počtář z paměti s velkou láskou k matematice

Jednou v roce se setkají žáci ze Saska, Durynska, Bavorska a Česka, aby zvolili nejlepšího početního umělce. Soutěž je organizována potomkem matematického génia Adama Riese.

OD CLAUDIE DRESCHER

Annaberg-Buchholz – Někdy si dovolí Norman Bitterlich zábavu: to si pak potomek v roce 1559 zemřelého matematického génia Adama Riese oblékne převlek, svírá v ruce početní tabulku a vypráví školákům, že je osobně početním mistrem. Toto učiní i o víkendu, kdy proti sobě v soutěži Adama Riese v Annabergu-Buchholz nastoupí páťáci ze Saska, z Durynska, z Bavorska Horní Franky a ze severních Čech. „Matematika je můj život“, říká 59ti letý Bitterlich, který soutěž od roku 1992 spoluorganizuje. Hledá se ten nejlepší dorost početního umělce. V prvním kole se podílelo jen v Sasku tisíc žáků. „Po tomto tzv. kole domácích úloh, následuje zemské vyřazovací kolo na padesát účastníků, vysvětluje Bitterlich.

Nejlepších deset může nakonec nastoupit do finále. Celkem tedy dnes luští o vítězství čtyřicet dětí. Touto soutěží mají být podpořeni matematicky nadaní žáci. Organizátoři ze Svazu Adama Riese tím chtějí uctít odkaz v roce 1492 narozeného početního mistra, který od roku 1523 až do své smrti v roce 1559 v Annabergu žil.

Historikům z roku 1991 založeného spolku vděčí Norman Bitterlich za to, že se o svém slavném předkovi vůbec dozvěděl. „Když byla soutěž roku 1981 uvedena v život, jsem ještě matematiku studoval a neměl vůbec tušení, že jsem s Adamem Riešem opravdu příbuzný.“ Podle církevních knih se poté příbuzenský vztah nepochybně doložil. Ovšem jsem jedním z cca 26 000, upřesňuje chemničan s úsměvem. Kdybychom sepsali všechny rodinné příslušníky, z nichž mnozí stále v horním Krušnohoří žijí, vydalo by to na velmi rozsáhlou rodinnou kroniku. Ale jen menšina mohla tuto vášeň sdílet, jako Bitterlich. Matematika je jeho záliba i povolání. Jako statistik je činný u Středního podnikání v Chemnitz. Ve svém volném čase se jako dobrovolník stará o soutěž Adama Riese, nebo podporuje ve spolupráci se Saskou vzdělávací agenturou nadané žáky.

Aktuálně tak obdrží 120 dětí pravidelně dopisy s matematickými úlohami, které Bitterlich osobně koriguje, a dodává. „Mým snem je vzbudit zájem o matematiku a předávat jej dále.“ Plně v duchu Adama Riese, který si v jedné ze svých učebnic přál, aby děti pochopily počty s chutí a radostí“ cituje Bitterlich.

Počítání z paměti naproti tomu hrálo u tohoto známého početního mistra podřadnou roli. „I já jsem špatný počtář z paměti“, přiznává Bitterlich. Více se drží přísloví, čím více jsme matematiku studovali, tím více se můžeme počtům vyhnout. Se čtvrtáky při mistrovství v počítání z paměti v Chemnitz, by se dle vlastního vyjádření měřil jen nerad.